

Linus Pentikäinen: "Nämndemännens doxa - När rätten lägger lagboken åt sidan"

De senaste åren har ett antal så kallade nämndemannadomar uppmärksammats i svensk media (Solna-domen i februari 2018, Migrationsdomen i maj 2017 o.s.v.). Med nämndemannadomar avses domslut i vilka en domstols lekmannadomare, kallade nämndemän, överröstat rättens juridiskt skolade domare och således avgjort utgången. Domar av detta slag kan framstå som ”märkliga” och argumentationen kan stundtals sägas sakna rättsligt stöd varför de blivit av extra intresse för media och startat debatt, både om specifikt de aktuella fallen men också om nämndemannasystemet i allmänhet. Min presentation bygger på analyser av sex sådana nämndemannadomar utifrån teorier om doxa och utifrån positivt och negativt laddade nyckelord (med utgångspunkt i *god terms/devil terms* som har behandlats av bland annat Burke och Weaver). Syftet är att påvisa vad som, i dessa fall, får nämndemän att gå emot den juridiskt skolade domarens uppfattning om hur fallet bör avgöras. Genom att studera hur argumenten presenteras, med vilka ord de olika händelserna beskrivs och vems perspektiv domskälen väljer att utgå ifrån görs det tolkningar av de aktuella nämndemännens doxa samt åskådliggörs hur denna doxa skiljer sig från den doxa som kan anses uttryckt genom gällande rätt. Presentationen belyser hur nämndemän i svenska rättegångar stundtals fattar avgöranden baserat på den egna doxan, snarare än på gällande rätt, samt varför detta sker.